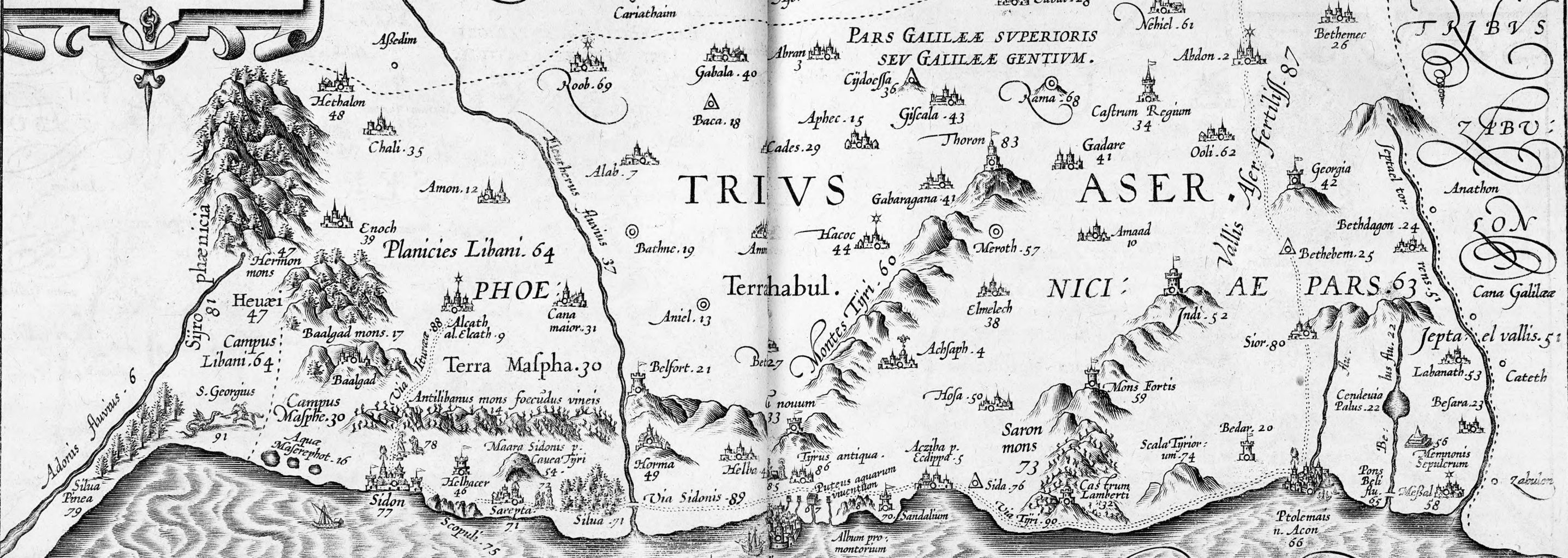

TRIBVS ASER

id est, portio illa Terrae Sanctae, quae Tribui Aser in diuisione regionis attributa fuit

PARS TRIBVS NEPTALIM

TRIBVS ASER

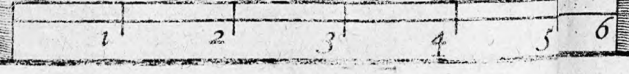
PARS GALILAE SUPERIORIS SEV GALILAE GENTIVM.

ASER

MARE SYRIACVM ET PHOENICVM 63

MARE MAGNUM

Miliaria vnius horae

I TERRAE PROMISSIONIS, ET SINGVLARVM TRIBVVM, LO- CORVM, AC FINITIMARVM REGIONVM

*eius, insigniorumq; rerum ibidem gestarum succineta & accurata descriptio:
opera & industria Christiani Adrichomij Delphi ex sacra Scriptura me-
dulla, ipsisq; antiquitatibus eruta, & in lucem prolata: per omnia
cystrarum numeris sua nunc edita, & ad vniuersum
expressæ topographica delineationi con-
formis ac respondens.*

A.

Tribus Aser & confinia eius.

I.

ASER, octauus filius Iacob, qui & Israel, filij Isaac, filij patriarhæ Abraham, natus ex Zelpha ancilla Liæ vxoris eius, semen Abrahæ in Aegypto ita multiplicauit, vt de eius tribu, exceptis paruulis & mulieribus, ad montem Sinai numerati & inuenti sint à 20. anno & supra, viri ad pugnam apti quadraginta millia, & mille quingenti. Quibus omnibus iuxta Dei sententiam in deserto mortuis, eorum filij, viri belatores numero quinquaginta tria millia quadringenti terram promissionis ingressi, in sortium diuisione citra Iordanem ad mare magnum eam, quam in topographica nostra tabula delineatam ac funiculo protractâ vides, terræ acceperunt possessionem: totam occupantes regionem à Sidone magna, vsque ad Carmelum maris, quæ in longitudine viginti miliariorum continet spatium: in latitudine verò à mari magno tum vsque Afor, tum vsque Naafon. per nouem miliariorum spatium extèditur. Terra huius tribus pinguißima est, ac vino, oleo, & præsertim optimo tritico fecundissima: in qua Prophetia hæc benedictionis Iacob secundum literam impleta est: Aser pinguis panis eius, & præbebit delicias Regibꝰ.

Gen. 30.
Num. 1.
Nũ. 14. 16.
Ios. 19.
Iudic. 5.
Ios. 5.
ant. 3.
Brocard. itin. 7.
Gen. 49.

Loci tribus Aser.

2.

ABDON ciuitas tribus Aser, quæ cum suburbanis suis, Leuitis separata est, de qua Iosue 21. 1. Paral. 6. Hieronym. tomo 3. de locis Hebraicis, litera A.

3.

ABRAN, aliàs Acram siue Achran, ciuitas in tribu Aser, Iosue 19. Hieron. in loc. Hebr. lit. A.

4.

ACHSAPH, quæ aliàs Axab, siue Axaph, Hieronymo Acisap dicitur, regali & potens vrbs in tribu Aser: cuius Rex cõtra Iosue ad aquas Meron pugnans, occisus est. Ios. 11. 12. 19. Hieronym. de loc. Hebr. lit. A.

5.

ACZIBA, quæ & Achazib, Hieronymo Achziph: maritima & robusta vrbs tribus Aser, quam filij Aser initio expugnare non potuerunt. Hæc, teste Hieronymo, postea Ecdippa vocata est, sita in nono miliario Ptolemaidis, pergentibus Tyrum: cuius etiam Ptolemaeus meminit, & Iosephus, qui eam Ecdippon nominat.

Ios. 10.
Iudic. 11.
Hieron. de lat. Hebr. lit. A.
Prol.
Ios. 1.
bell. 2.

6.

ADONIS fluius, qui ex Libano monte profluit, contra Aquilonem tribus à ciuitate Beryto, & totidem contra Austrum à Biblio miliaribus mare magnum ingreditur. Nomen Adonis sortitus, ab Adonide Bibliorum & Cypriorum regis filio, quem ob formæ excellentiam Venus in delitijs habuit. Quo, dum in nemore venatur, primo ætatis flore apri dente sub inguine percusso & occiso, quotannis à Gentilibus in mense Iunio, tum in Biblio Phænicæ vrbe, in qua & templum habuit, tum alibi gentium, solenni ritu anniuersaria occisionis eius dies ingenti planctu celebrabatur: quo die, si Luciano credimus, fluius hic instar sanguinis rubescebat. Idẽ fluius Christianorum tempore, Canis vocatus est: ad quem Hierosolymitanum regnum, ac Patriarchatus terminabantur, & Antiochenus Patriarchatus, & Comitatus Tripolitanus incipiebant. In huius fluij ostio excelsi, asperi, & prærupti attolluntur montes, qui Climax, id est, gradatio siue ascensio vocatur: penes quos Lycus fluius in mare prorumpit. Hi cum iter facientibus, iuxta mare aditum negarent, Imperator Anthonius difficultatem istam tollere cupiens, montes incidi iussit, ac angustam inter montes viam aperuit: quod epigramma in ea excisione, hoc modo insculptum

Plin. 5. nat. hist. 20.
Prol.
Ezech. 8.
Hieron. ib.
Tyr. bell. sacr. lib. 10.
ca. 5. 19. &
lib. 14. cap. 14. & li. 16. cap. 29.
Vitriac. c. 33. 34.
Bleid. itin. 1. Dom. Mari.
Niger geograp.
Asia con. 4.

A ptum

ptum indicat Imperator Cæsar Anthonius pius, felix, semper August. Brit. Maxim. Parth. German. Max. Pont. Max. montibus imminetibus Lyco flumini cæsis, viam dilatauit per Antonianam suam. Quæ quidem via ob angustiam & imminentes montes periculossima, ac pene imperuia est, vt paucissimi viri facili negotio numerofo exercitui hic transitum impedire possent, Nam latitudinis vix habet cubitos duos. at longitudinis stadia quatuor. Nomen hisce angustijs à Cane fluuio, cui transitum præbet, à quibusdam passus Canis inditum est: ab alijs verò ob frequenter paganorum Christianis hunc transitum prohibentium excursiones. Passus pagani dicitur. Quem Christianorū exercitus aliquoties non sine ingenti periculo transijt.

7.

AL A B, alias Ahalab, Hieronymo Chalab, vrbs valida. De hac etiam cultores pristinos tribus Aser primis annis expellere non potuit. Iudic. 1. Hieron. in loc. Hebr. lit. C.

8.

AL B V M promontorium, vbi inter prominentes montes, & æstuosum mare arctus & periculosus transitus est. Tyr. 7. bel. sac. 22. Bonauent. Mercat. Stell.

9.

AL C A T H, alias Elcath, & Elrath, Hieronymo Elehath, ciuitas, quæ cum suburbanis suis de tribu Aser data est Leuitis. Ios. 19. 21. Hieron. de loc. lit. E.

10.

AM A A D, Hieronymo Amath, ciuitas tribus Aser. Ios. 19. Hieron. in loc. Hebr. lit. A.

11.

AM M A; Hieronymo Amna, ciuitas fortis Aser. Ios. 19. Hieron. de loc. Hebr. lit. A.

12.

AM O N, seu Hamon, ciuitas in tribu Aser. Ios. 19. Hieron. de loc. Hebr. lit. A.

13.

AN I E L, alias Anee, in tribu Aser, Hiero. de loc. Hebr. lit. A. & B.

14.

AN T H I L I B A N V S, mons foecundus, & optimis vineis abundans, ad Orientem à Sidone vno miliario distat. Qui versus Austrum à fluuio Eleuthero sumens initium. & contra Aquilonem vltra Tripolim ad ciuitatem Archis vsque vrgens, triginta miliariorum spatium absoluit. Nec à mari magno vltra duo miliaria recedit, nisi iuxta Tripolim, vbi ferè tribus ab eo miliaribus seiungitur. In quibusdam autem locis mari tam propin-

quus est, vt ipsum contingat, & ab eo alluatur, Brocard. itin. 1. Breid. ibid.

15.

AP H E C, alias Afeg, munita vrbs fortis Afer: cuius etiam habitatores pristinos Aferitæ initio delere non potuerunt. Ios. 19. Iud. 1. Hieron. de loc. Hebr. lit. A.

16.

AQ V A E Maserephot, alias Masserephot, Hieronymo Masreph othmaim. Saline sunt iuxta mare magnum, vbi tempore ex-crescentis & inundantis maris, aqua in alueos quosdam fluit: & aut solis feruore, aut igne in salem excoquitur. Ad has vsq; aquas filij Israel duce Iosue persequuti sunt Chananæos. Ios. 11. & 13. Hieron. in loc. Hebr. lit. M. Liv. in Ios. 11.

17.

BA A L G A D; alias Baalgath, mons: item & vrbs in Campo Libani sub monte Hermon sita: fortassis mons hic erit, cuius sub nomine Ahalach meminit Hieron. in loc. Hebr. Ios. 11. 12. 13. Bonau. Bened. in interpret. nomin. Hebr. Mercat.

18.

BA C A vicus, vnde Galilæa superior incipit: terramque Tyrionum dirimit. Ios. 3. bell. 2.

19.

BA T H N E, in tribu Aser. Hieron. de loc. Hebr. lit. B.

20.

BE D A R municipium, situm in Territorio Acon, quod cum suis agris Balduinus 1. Rex Ierusalem Bethleemitico Episcopo cum hæreditario iure dono dedit. Tyr. 11. bell. sac. 12.

21.

BE L F O R T. alias Belcifort & Bellofort, à sua pulcritudine simul ac fortitudine, vt æstimo, nomen habens: munitissimum est castrum militiæ templi iuxta Horma ad Eleutherum fluuium in montanis situm: quod cum Saladinus Aegypti, Damasci, totiusque Syriæ Rex obsideret, aduenienti valido Christianorum exercitu, soluta obsidione, cum eis configens, multis ex suis occisis, terga dare compulsus est. Tyr. 21. bell. sac. 29. Herold, contin. bell. sac. libr. 2. cap. 4. Vitriac. cap. 95. Breid. itin. 1.

22.

BE L V S, alias Beleus, fluuius exiguus, sed profundus: quem & Pagidam vocat, duobus à Ptolemaide stadijs distat. Qui è proximis montibus scaturiens, rotundam quãdam centum cubitorum præterlabitur vallem, admiratione dignissimam. Plinio Cendeuiam paludem appellatam: vbi primò compertum fuisse vitrū, idem autor scribit: vitream enim habet Ios. 2. bel. 9. Plin. lib. 5. al. 6. c. 19. Tyr. bel. sa. l. 10. ca. 26. & l. 13. ca. 3. & l. 20. cad. 14. Vitria. ca. 25. & 84.

habet arenam, ex qua igne liquefacta vitrum conflat: quam cum exhauerint multæ naues, pariter accedentes, locus idem rursus impletur. Venti siquidem quasi dedita opera, conuehunt illuc de circumiacentium montium supercilijs arenam istam, utique communem: locus autem mirabili quadam natura, tum ipsam arenam, tum alia quoque, quæ suscepit metalla, in vitrum statim mutat. Mirabilius quoque illud videtur, quod iam conuersæ arenæ in vitrum, quæcunque pars super margines loci ipsius fuerit iacta, in vulgarem arenam denuò conuertitur: meminit huius fluminis etiam Tacitus.

23.

BESARA, oppidum in Ptolemaidis situm confinij, quod vigesimo à Gaba stadio abest. Iosephus in vita sua.

24.

BETHDAGON, ciuitas in tribu Aser, Ios. 19.

25.

BETHEBEM, vicus in octauo miliario Ptolemaidis contra Orientem. Hieron. de loc. Hebr. lit. B.

26.

BETHEMEC, alias Bethemeth, ciuitas fortis Aser in valle sita, vnde & nomen habet. Ios. 19. Hieron. in loc. Hebr. lit. B.

27.

BETHEN, siue Beten, ciuitas in tribu Aser. Ios. 19.

28.

CABVL. Hieronymo Chabol: ciuitas, quæ tribus Aser terminus est. Ios. 19. Hieron. in loc. Hebr. lit. C.

29.

CADDES, quem Iosephus Cedasam, alias Cedessam nominat, vrbs est Tyrionum agro & regioni Galilææ propinqua, vbi Ionathas Machabæus Demetrii principes, validumque exercitum debellauit. 1. Machab. 11. Ios. 13. antiq. 8. & 2. bell. 19.

30.

CAMPVS Masphe. Huc vsque Iosue Chananæos persecutus est. Ios. 11.

31.

Ios. 19. Hieron. in loc. Hebr. lit. C. **CANA** siue Chana maior, ciuitas est in tribu Aser. Est quippe, inquit Hieronymus, & altera Cana, quæ minor appellatur, vbi Christus aquam mutauit in vinum: ad cuius

distinctionem maior hæc dicitur. Hinc erat mulier illa Chananæa. Syrophænissa genere cuius filiam Dominus à Dæmonio liberauit. Sunt tamen, qui Chananæam dictam putant, quod ex posteritate Chanaan superstes esset. *Matt. 15. Marc. 7.*

32.

CASTRVM Lamberti, siue Lamperti: versus Aquilonem à Ptolemaide quatuor. contra Austrum verò à Sandalio castro tribus distans miliaribus, sub monte Saron, iuxta mare situm, vineis, hortis, aquis, atque fluminibus abundat. Brocard. itin. 1. Breidenb. ibidem.

33.

CASTRVM nouum. Christianorum præsidium in montanis, quæ Tyrensi vrbi ab Oriente adiacent, situm: in quo nobilis Baro Hemfredus de Torono, Hierosolymitani regni Constabularius, qui id ædificauerat, defunctus est. Post cuius mortem sequenti statim mense Saladinus rex prædictum castrum obsedit, crebrisque insultibus & denso sagittarum nimbo prædiciarios Castri milites fatigauit. Quo in opere cum vnus ex intimis eius sagitta occideretur, eius morte consternatus, soluta obsidione discessit. Tyr. bell. sacr. lib. 21. cap. 27. & lib. 22. & cap. 5. & 24.

34.

CASTRVM Regium, quondam dominorum Teutonicorum: quod contra Vulturum à Castro Indi tribus, contra Africum autem à tabernaculo Aber Cinæi quatuor miliaribus in valle situm, optimus quibusque fructibus abundabat. Brocard. itiner. 3. Breidenb. ibidem.

35.

CHALI ciuitas, quæ tribus Aser terminus est. Ios. 19.

36.

CYDOESSA: in superiori parte ciuitatis Giscalæ mediterraneus & validissimus est Tyrionum vicus, Galilæis semper exosus: vbi Titus cum Giscalam obsideret, castra posuit. Ios. 4. bell. 4.

37.

ELVTHEVS fluuius: qui ex Libano monte in Ituræa prorumpit: & per regionem Emath & Roob, atque Galilæam gentium fluens, Velanam vrbs accastrum Belcifort alluit: tandemque iuxta ciuitatem Horma, tribus ferè à Tyro Aquilonem versus, duobus autem à Sarepta contra Austrum miliaribus, mari magno miscetur. Hic fluuius testitudinibus abundat. de quo Plinius sic scribit: Testudines Phœnicio mari vltro veniunt statuto tempore anni in amnem Eletherum effusa multitudine. Ad hunc vsque fluuium Ionathas Machabæus Ptolomæum Philometa

i. Mac. 11. & 12. Ios. 13. ant. 7. & 8. Item 15. ant. 4. & 1. bell. 13.
Tora Aegypti Regem comitatus est. Per eundem fluuium Demetrij principes ac milites à facie Ionathæ in Amathite regione castramentantis, sibi timentes, incēssis noctu castris, clam fugam cœperunt. Huius fluuij Iosephus, Plinius, Ptolomæus, alijque aliquoties mentionem faciunt.

38.

ELMELECH, alias Elmeleth, Hieronymo Alimelech: ciuitas in tribu Aser. Ioseph. 19. Hieron. de loc. Hebr. lit. A.

39.

ENOCH siue Henoch, Iosepho Eenosa, alias Henochia dicta: ciuitas omnium in toto orbe prima, quam Cain in Libano monte ædificauit, murisque communiuit: atque ex nomine Enoch seu Henoch primogeniti sui, Enoch vocauit. Genes. 4. Ios. 1. ant. 4. Postell. Enos al. cuius etiamnum maxima, & ingentis molis fundamenta videri ait Io. Viterbien. apud Naucler.

40.

GABALA, mediterranea vrbs Galilææ, quam Herodes Ascalonita instaurauit. Ios. 13. ant. 21. & 15. ant. 10. Ptolom.

41.

GABARAGANA, & Gadare, oppida iuxta Giscalam, quorum populi Gabaraganæ, & Gadareni dicti, vnà cum Tyrijs, collectis validis copijs irruentes, ciuitatem Giscalam expugnauerunt: qua incensa atque diruta, domum se receperunt. Iosephus in vita sua.

42.

GEORGIAS, Georgij castrum, in quo ipse natus est, à Ptolemaide directè contra Orientem quinque miliaribus, à Naason autem versus Occidentem quatuor miliaribus, in valle pingui tribus Aser, in montanis situm Breid. itin. 4. Bonauent. Mercat.

43.

GISCALA, Galilææ ciuitas firmis portis, & muris munita, ac populo frequens: patria seditiosi illius ac nequitia nobilissimi Ioannis Leuæ filij. Quam Vespasiani tempore primò (vt & supra memini) vicini populi Gadareni, Gabaraganæ, & Tyrij expugnauerunt, incenderunt, atque diruerunt. Quæ Iosephi fortissimi ducis Galilææ, & postea historiographi iussu per prædictum Ioannem Leuæ filium instaurata, ac moenibus cincta: propter rebellionem ab eiusdem Iosephi militibus est direpta. Eadem postea à Tito Cæsare per dedicationem capta est. Huius ciuitatis frequens in Iosepho fit mentio. Iosephus in vita sua, & 2. bell. 25. 26. 27. & bell. 1. 4. & c.

44.

HACOC, quæ alias Hucoc, Hucac, Acoc. Hacuc, & Afach dicitur, ciuitas est Leuitarum in tribu Aser. 2. Par. 6.

45.

HELBA, Hieronymo Elba, ciuitas sortis Aser, de qua tribus Aser accolæ pristinos expellere nequiuit. Iudic. 1. Hieron. in Iob. Hebr. lit. E.

46.

HELHACER, præsidium in territorio Sidoniensi situm: quod à quibusdam prædonibus occupatum, cum anno reparatæ salutis millesimo centesimo vigesimo octauo Guaremundus Patriarcha Hierosolymitanus obsideret, contracta ægritudine Sidonem deportatus, obiit. Tyr. 13. bell. sacr. 25.

47.

HERMON mons, Hieronymo Aermou: Had cuius radices in terra Maspha Euæi, siue Heuæi, alias Aeuxi habitabant: quorum regionem Iosue obtinuit. Ios. 11. & 13. Iudic. 3. Hieron. in loc. Hebr. lit. A.

48.

HETHALON vrbs: quæ terræ promissionis ad Septentrionem terminus est. Ezech. 47. 48.

49.

HORMA. ciuitas in tribu Aser, iuxta Eleutherum fluuium in colle sita. Ios. 19. Breid. itin. 1.

50.

HOSA, seu Osa: ciuitas in tribu Aser. Ios. 19. Hier. de loc. Hebr. lit. O.

51.

IEPTAEL, siue Iepthahel. Vallis, & torrens, qui fluit contra Ieconam: atque tribuum Aser & Zabulon terminus est. Ios. 19. Hieron. in loc. Hebr.

52.

INDI, seu Indin, castellum fratrum Teutonorum, versus Vulturum à Ptolemaide quatuor contra Africum autem à Castro regio, tribus miliaribus, in montanis Saron situm. Brocard. itin. 3. Breid. ibid.

53.

LABANATH ciuitas, quæ tribus Aser terminus est. Ioseph. 19. Hier. de loc. Hebr.

54.

MAARA Sidoniorum, latinè spelunca Sidoniorum, cuius in libro Iosue fit mentio: quæ postea cauea Tyri dicta est: spelunca est inexpugnabilis, atque Christianorum municipium in Sidoniensi territorio situm, quod anno post natum Christum millesimo

Anno centesimo sexagesimo septimo prædij
arij milites pecunia corrupti Saracenis tradi-
derunt. Tyr. 19. bel. sacr. 11.

55.

Num. 34.
Iof. 1. 5. 9.
15. 16. & c.

Deut. 11.
Zach. 14.
Hieron. in
Ioch. 2. &
Zach. 14.

Hier. qua.
Heb. in Ge.
ca. 13. & in
Eze. c. 46.
Io. Bene. in
interpret.
Heb. nom.
in dictione
Tharfis.
Iona 1.
Psalm 71.
Vitr. c. 33.
Psalm. 10.
Iona 2.
Matt. 12.
Ezech. 47.
Hier. ibi.
Tyr. 20. be.
sacr. 15.

MARE magnum, sic dictum, quod cæ-
teris terræ promissionis maribus am-
plius ac spatiosius sit, diuersa habet nomina.
Nam & Mare Mediterraneum, Item nouissi-
mum, atq; Occidentale appellatur. Mediter-
raneum quidem, quod per medias terras dif-
funditur, atque Aegyptum ab Asia minore, &
Africam à nostra Europa separet. Nouissimū
respectu maris mortui dicitur, quod ad Orientem
Iudææ situm, primum vocatur. Occiden-
tale verò, quod Palæstinæ regio ita sita sit, vt
hoc mare in Occidentis plaga habeat: nam to-
tum Occidentale latus eius alluit. Quapropter
& D Hieron. admonet, mare hoc in scriptu-
ra sacra semper pro occidenti poni. Præter di-
cta, & alia plura, secundum regiones quas al-
luit, sortitur vocabula. Quidam etiam volunt
per Tharsin nonnunquam mare hoc signifi-
cari, apud Ionam Prophetam, & Psal. septua-
gesimo primo.
Huius maris talis est natura, vt fluxu & ref-
luu parum crescat aut decrescat: cum Occanus
locis quibusdam surgat ad octonos cubitos,
præsertim apud Septentrionales. Aquæ eius
salsæ sunt: ac piscibus abundant. illic enim re-
ptilia, quorum non est numerus: animalia pu-
silla, cum magis, draco, cete, & plurimæ spe-
cies, imò (vt Hieronymus ait) genera piscium
multitudinis nimæ: vbi tanta solet piscium
capi multitudo, vt non solum finitimis, verum
etiam remotis vrbibus vberimas, & inaudi-
tas præstet commoditates.

56.

MEMNONIS sepulchrum: quod pro-
pe Belum fluuium, & Cendeuiam palu-
dem situm est. Iof. 2. Bel. 9.

57.

MEROTH: terminus superioris Galilææ
versus Occidentem. Iof. 3. bel. 2.

58.

MËSSAL, quæ & Masal, & Masan dici-
tur, ciuitas in tribu Aser iuxta Carme-
lum ad mare, separata Leuitis. Iof. 19. 21. 1. Par.
6. Hieron. in loc. Hebr.

59.

MONS fortis, aliàs mons feret: castrum
fratrum, Teutonicorū, versus Boream,
à Ptolemaide quatuor, contra Africum verò
à castro Thoron totidem miliaribus distans.
Brocar. itin. 2. Breid. ibid.

60.

MONTES excelsi, qui Tyrensi vrbi ab
Oriente adiacent, in quibus dominus
castri Thoron, siue Torono, magnas & am-
plissimas habebat possessiones. Tyr. 13. bel. sac.
13. & 17. bel. sa. 14. & 22. bel. sa. 24. Vitri. cap. 43.

61.

NEHIEL, siue Neiel ciuitas, quæ terminus
est tribus Aser. Iof. 19.

62.

OOLI, ciuitas in tribu Aser. Hieron. de
loc. Hebr.

63.

PHOENICIA, siue Phœnice & Phœnix, Gen. 14.
3. Esd. 2.
2. Mach. 3.
Acto. 11. 15.
21. Iof. 15.
ant. 12. 5
Tyr. 11. bel.
sacr. 17.
Vitr. c. 96.
Bro. in pra.
de scri. loc.
terra san.
& itin. 2.
Breid. ibi.
Hier. in lo.
Act. Apost.
lit. 1.
Plin. lib. 5.
cap. 12.
Euseb. in
Chro. tem-
pore Ioseph.
Iof. 13.
bell. sac. 15.
Vitr. c. 43.
Pinclyta Syriæ regio est, tam in sacris literis,
quàm apud historicos celebris: quæ ab Aquilone
à Valanio fluuiio sumit initium: & in lon-
gitudine versus Austrum vltra Carmelum
montem, vsque castrum peregrinorum, iuxta
Doram ciuitatem extenditur: in latitudine ve-
rò à mari magno Orientem versus vltra Liba-
num montem, vsque Damascum porrigitur.
Magnæ & egregiæ in hac prouincia sunt ciuita-
tes: nempe Tyrus, Ptolemais, Sidon, Paneas,
Berytus, Biblus, Botrus, Tripolis, Antaradus,
Archis, & multæ aliæ. Testatur D. Hieronym.
quod apud Historicos etiam Galilæa & Sama-
ria ad Phœnicen pertineant. Quin & Mare
Phœnicium ab ea nomen haber. Ipsa verò, vt
Phœnicia diceretur, à Phœnice rege, Ageno-
ris filio nomē sortita est: qui cum Cadmo fra-
tre de Thebis Aegypti in hanc regionem pro-
fectus, ei primus imperauit: Tyrumq; instau-
rans, eam huius prouinciæ constituit metro-
polim. Idem excellenti ingenij acumine pri-
mus Phœnicibus Græcās quasdam tradidit li-
teras, artēque scribendi docuit. Præterea
vermiculum instituit: vnde & color ille Phœ-
niceus dictus est: qui postea vna mutata lite-
ra, dicitur puniceus, id est, purpureus, vel ru-
beus: qui ex incisorum conchyliorum colli-
gitur cruore, quo lanæ, panni, & vestes in Ty-
ro tinguntur. Huius Phœnicis frater Cadmus
fraterni æmulus ingenij, vt ipse quoque sibi
æternum nomen pararet, quas frater Phœni-
cibus literas tradiderat, è Phœnicia in Græci-
am detulit. Vnde Iosephus Phœnices Græcās
litteras inuenisse scribit. Quod & Lucanus de-
signans, dicit:

*Phœnices primi (fama si creditur) ausi
Mansuram rudibus vocem signare figuris.*

64.

PLANICIES Libani, siue campus Libani
subter montem Hermon. Iof. 11. c.

65.

PONS Beli fluuij: quem, cum eo loco, qui
inter Ptolemaidem & pontem interiacet,
anno Christi millesimo centesimo nonagesi-
mo, in eiusdem vrbsi obsidione Fredericus
Frederici Sueui Imperatoris filius, cum Ger-
manis defendendum suscepit. Venetis & Ge-
nuensibus ad Ptolemaidis Orientem, Flandris
autem, Hollandis, & Frisij ad eius Septentri-
onem, stationem habentibus. Herold. conti.
bel. sac. lib. 2. cap. 7. Luca, li. 3.

Hier. to 1.
Eustoc. &
to 3. in. loc.
Heb. lit. A.
et. in loc.
Act. Apocst.
lit. P &
tom 6. in
Ames c. 1.
Broc. iti. 1.
& 6. b.
Breit. iti. 1.

PTOLEMAIS, aliàs Ptolemaida, à Ptole-
mæo quodam Aegypti Rege sic dicta, quæ
prius Accho seu Aco, & Cod siue Coth ap-
pellabatur; Plinio quoq; Colonia Claudij di-
citur, nunc autem Acon & Accon vocitatur,
maritimâ & celebris Phœnicis vrbs est: ver-
sus Septentrionem à monte Carmelo qua-
tuor, versus Meridiem à Castro Lamberti to-
tidem, à Hierosolyma verò triginta sex milia-
ribus distans.

Hæc in distributione terræ tribui Aser for-
te assignata, nunquam ab Aseritis, aut filijs Is-
rael fuit possessa: quod pristinos habitatores
eius expellere nequiverint. In signis enim &
munitissima vrbs est, mirabilib. cinctâ muris
& antemuralibus, portis, turribus, fossis, & ca-
stris fortissimis: triangularem in modum cly-
pei habens formam, cuius duo latera mari ma-
gna iunguntur, tertium verò planiciem terræ
respicit. Nam ab Oriente magnus, atque pla-
nus, latitudinis duorum miliariorum ciuitati
adiacet Campus, fontibus irriguus, fertilis val-
de. & ab optimis pascuis, agris, vineis, amânif-
simisque hortis, ex quibus diuersi generis ha-
bentur fructus, commendatus. Hic olim Ful-
co Hierosolymorum rex, dum leporem ve-
natur, à supinanti equo ruens, oppressus est.

Isf. 2. be. 9.

Tyr. be. sa.
li. 7. ca. 22.
& li. 10. c.
26. & li. 15.
cap. 27.
Vitr. c. 93.

Huic planicie ad Orientem continui suc-
cedunt montes, per sexaginta stadia ab vrbe
disparati, sed ad Galilæam pertinentes. Ex qui-
bus fluuius quidam scaturit, qui agros, campos,
& hortos irrigando fœcundans, atque vrbem
ipsam præterfluens, tandem à mari absor-
betur. Ab Austro commodissimus atque mul-
tarum nauium capax portus est: qui partim
intra vrbs mœnia, partim inter littus, & ma-
re situs, nauibus tutam & tranquillam statio-
nem, ciuitati verò maximum lucrum præbet.
In cuius medio insignis turris est, quæ quod
Beelzebub olim fanum celeberrimum fuërit,
Turris Muscarum vocatur: quam etiam pha-
rym fuisse Heroldi videtur esse opinio, quòd
nempe eius vsus fuerit, tempore nocturno,
nauium cursui ad prænuncianda vada ignes
ostendere. Huius vrbs frequens in Machabæo-
rum libris fit mentio: in quâ Ionathas Macha-
bæus purpura indutus, latus regis Alexandri
sponsi in nuptiarum solennitate clausit. Ean-
dem postea ingressus, perfidè ac proditoriè à
Ptolemensibus captus est: atque mille Iudæi,
qui cum eo intrauerant, gladio interfecti. In
hac vrbe Paulus Apostolus à Tyro veniens, v-
nam diem apud fratres egit.

Menachus
Florētinus
Acconensis
Epif. li. de
recupera-
ta ptole-
maide.
Herol. con.
bel. sa. li. 2.
c. 7. 9 & l.
4. ca. 13.
1. Mach. 5.
10. 11. 12. 13.
2. Mach. 13.
Actor. 21.

Cùm à Christianis Ptolemais possideba-
tur, Episcopali sede, quæ Tyrensi Archiepis-
copo suberat, clarebat. Cuius Episcopatus ti-
tulum etiamnum vsurpat, qui vices gerit Epi-
scopi ciuitatis Monasteriensis in VVestphalia.
Insigne hîc fuit templum S. Crucis, & al-
terum S. Sabbæ, atque hospitale dominorum
Teutonicorum. Nec non munitissima castra
& turrets, inter quas illa, quam maledictam
apellant, excellebat. Aedes tum publicæ,
tum priuatæ, magnificæ atque pulcherrimæ.

Tyr. be. sa.
li. 10. c. 26.
et l. 12. c. 27.
& l. 13. c. 2.
& l. 14. ca.
12. 13. 14.

Herol. con.
bel. sa. lib.

Hanc ciuitatem anno à natiuitate Domini
sexcentesimo trigesimo sexto, Saraceni duce
Haomaro Christianis eripuerunt. Eandem
anno Domini millesimo centesimo quarto,
Christiani duce Balduino primo, Hierosoly-
morum rege. Genuensium classe septuaginta
nauium rostratarum, quæ vulgo galeæ vo-
cantur, adiuti, tetra marique per dies viginti
continuos oppugnando, expugnauerunt. Ge-
nuensibus autem pro data opera, tertia red-
dituum pars, quæ ex maritimo victigali in
portu Ptolemaidensi colligeretur, in ciuitate
verò Ecclesia, & in vico quodam plena iuris-
dictio in perpetuum concessa est: & iuxta sin-
gularum merita possessionis & domicilia à
Rege assignata sunt.

Tyr. 10. be.
fac. 28.
Vitr. c. 23.

Deinde anno Christi millesimo centesimo
octuagesimo septimo, Ptolemais à Saracenis
duce Saladino Aegypti & Syriæ rege recepta
est. Rursum anno Salutis millesimo centesi-
mo nonagesimo primo à Philippo Adeodato
Francorum, & Richardo Anglorum Regibus
tertio obsidionis anno, est recuperata, & à
Christianis centum annis possessa fuit.

Vitr. c. 93.
& 99.
Hero. com-
tinuat. be.
fac. li. 1. ca.
7 & li. 2. c.
11. & li. 5.
c. 6. et 10. 7.
ca. 7. 10.

Postremò autem anno Domini supra mil-
le ducentos nonagesimo primo, à centum
quingenta millibus Saracenorum violen-
ter expugnata, incensa, ac funditus ita euer-
sa est, vt ne quidem vllum vrbs monumen-
tum relictum fuerit; sed ruinarum materie
ac ruderibus expurgato loco, ad arandum
& serendum ager commodus fuit. Postea
per Aegyptios Saracenos restaurata, & à quin-
decim millibus Turcarum diu obsidione
cinctâ, expugnari non potuit. Tandem verò
longo post tempore, anno nimirum Domi-
ni millesimo quingentesimo decimo septi-
mo in Turcarum Imperatoris potestatem re-
ducta, eius nunc acerbissimum seruitutis iu-
gum experitur.

67.

PVTEVS aquarum viuentium, cuius in
Canticis Salomonis fit mētio, iuxta viam,
quæ Tyrum ducit, situs egregius est, & admi-
rabilis: atque versus Aquilonem à Sandalio
castro paulò amplius quàm miliari, versus
Austrum verò, à Tyro paruo miliario distat.
Quamuis autem singulariter, puteus dicatur,
sunt tamen quatuor fontes quadrati quorum
ille, qui præcipuus est, in vnoquoque quadrati
latere, quadraginta; reliqui verò viginti quin-
que cubitos habent. Omnes muris fortissimis,
de durissimis lapidibus insolubili opere ob-
firmatis, conclusi: vnde varij deducuntur a-
quæ ductus & riui: qui totam Tyri planiciem
omnesque eius hortos irrigant & fœcundant.
Distant hi fontes à mari magno paulò am-
plius, quàm arcus iacere possit: in quo tantil-
lo spatio, sex molas agunt: & deinde se mari
miscunt.

Cant. 4.
Tyr. 7. bel.
sa. 22. 13.
bel. sa. 3.
Broc. iti. 1.
Breit. ibi.
Sal. 10. 9.
cap. 10.

68.

RAMA in tribu Aser. Hiero. de loc. Heb.
lit. R.